

Inhoud	Definitieve ontwerpen van stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 goedgekeurd Samen voor een waterveilige Maarkebeek Stroomgebied van de Maarkebeek voorgesteld als aandachtsgebied Signaalgebieden: reeks 2 – startbeslissingen en reeks 3 in opmaak In de kijker
---------------	---

1. Definitieve ontwerpen van stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 goedgekeurd

De CIW hechtte op 2 juli haar goedkeuring aan het definitieve ontwerp van stroomgebiedbeheerplan 2016-2021 voor de Schelde, waarin onder meer het bekkenspecifieke deel Bovenscheldebekken vervat zit.

Het dossier voor de stroomgebiedbeheerplannen werd ondertussen voorgelegd aan minister Joke Schauvliege met de vraag om de plannen te laten vaststellen door de Vlaamse Regering. De kaderrichtlijn Water en het decreet Integraal Waterbeleid bepalen dat deze vaststelling uiterlijk op 22 december 2015 gebeurt.

Na afloop van het openbaar onderzoek (9 juli 2014 – 8 januari 2015) werden de opmerkingen en adviezen in de plannen verwerkt. Waar mogelijk kreeg het plan een update met actuelere meetgegevens.

Voor de acties in uitvoering van de kaderrichtlijn Water bevatte het ontwerp van maatregelenprogramma dat tijdens het openbaar onderzoek voorlag zes mogelijke scenario's van actiepakketten. Hieruit is het scenario speerpuntgebieden en aandachtsgebieden gekozen voor opname in het definitieve ontwerpplan. In het Bovenscheldebekken wordt maximaal ingezet op twee aandachtsgebieden: de Zwalm en de Maarkebeek.

De acties in uitvoering van de overstromingsrichtlijn pakken de wateroverlastproblemen in het stroomgebied van de Zwalm en de Maarkebeek aan. De maatregelen zijn een combinatie van protectieve, preventieve en paraatheidverhogende maatregelen, waarbij alle betrokkenen hun verantwoordelijkheid opnemen. Voor de Maarkebeek gebeurt dit via een riviercontract (zie volgend artikel).

In de stroomgebiedbeheerplannen worden bijkomend zes gecontroleerde overstromingsgebieden in het Bovenscheldebekken afgebakend. Twee in het stroomgebied van de Maarkebeek en vier in het stroomgebied van de Zwalm. Deze overstromingsgebieden bestaan in de meeste gevallen al, maar door deze afbakening wordt het mogelijk om er de financiële instrumenten vergoedingsplicht en aankoopplicht uit het decreet Integraal Waterbeleid toe te passen.

2. Samen voor een waterveilige Maarkebeek

Het stroomgebied van de Maarkebeek beslaat voornamelijk de gemeente Maarkedal en de stad Oudenaarde. Voor het benedenstroomse deel is de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) bevoegd en voor het bovenstroomse deel de provincie Oost-Vlaanderen. Het stroomgebied van de Maarkebeek werd in het verleden regelmatig getroffen door overstromingen.

De wateroverlast in het stroomgebied van de Maarkebeek wordt gedifferentieerd aangepakt door middel van een combinatie van protectieve maatregelen zoals de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden of dijken, preventieve maatregelen die woningen en gebouwen beter bestand maken tegen overstromingen en paraatheidverhogende maatregelen die ervoor zorgen dat burgers en interventiediensten duidelijk weten wat te doen bij dreigende overstromingen.

Stand van zaken uitvoering acties in het stroomgebied Maarkebeek

De VMM verdubbelde de opvangcapaciteit van het gecontroleerde overstromingsgebied langs de Nederaalbeek. Om dit mogelijk te maken, werd een woning extra beveiligd. De VMM legde ook een nieuwe dijk aan die de Lammekensstraat in Oudenaarde beschermt. De dijk bewees zijn nut al in 2013. De herprofilering van het afwaartse traject van de Maarkebeek is nog in voorbereiding. Er werd een kosten-batenanalyse uitgevoerd en het eerste overleg rond de uitwerking van de herprofilering is gestart. In het voorjaar startte de VMM met de werken voor het gecontroleerde overstromingsgebied langs de Pauwelsbeek. De werken moesten echter geschorst worden omwille van diverse beroepsprocedures. In mei 2015 bracht minister Schauvliege een bezoek aan de beschermingsmaatregelen in de vallei van de Maarkebeek (zie foto).

Riviercontract Maarkebeek

Op 1 december ondertekenden VMM, Oost-Vlaanderen, Oudenaarde en Maarkedal een riviercontract waarin ze hun gezamenlijke visie op en engagement voor de aanpak van de overstromingsproblematiek van de Maarkebeek vastleggen. Ze gaan hierbij uit van de principes van meerlaagse waterveiligheid.

Sommige maatregelen zullen een belangrijke ruimtelijke impact hebben. Denken we bijvoorbeeld aan de aanleg van een overstromingsgebied. De partners werken dan ook aan een ruimere visie op de vallei waarin ook landschap, landbouw, recreatie, natuur, erfgoed, wonen,... aan bod komen. Zo kan de aanleg van een overstromingsgebied ook andere doelen realiseren.

Tijdens een infomarkt en bewonersatelier dat plaatsvond op 18 juni, werden de maatregelen uit het riviercontract toegelicht en konden inwoners voorstellen of bedenkingen inbrengen.

[↑ top](#)

3. Stroomgebied van de Maarkebeek voorgesteld als aandachtsgebied

De Maarkebeek is een ecologisch zeer waardevol gebied. Het vormt het leefgebied van een aantal kwetsbare vissoorten als het bierpje, de serpeling, de kopvoorn en de rivierdonderpad. Het stroomgebied van de Maarkebeek is voorgesteld als aandachtsgebied in het stroomgebiedbeheerplan van de Schelde 2016-2021. In aandachtsgebieden wil men de goede toestand bereiken tegen 2027. Omdat veel acties op het terrein enige tijd vergen, is het belangrijk nu al tot gedragen voorstellen te komen.

Het bekkensecretariaat richtte in 2012 het gebiedsgericht en thematisch overleg op voor de Maarkebeek (GTO Maarkebeek). In dit flexibel overleg worden vier thema's behandeld: erosie, nitraten/fosfaten en pesticiden, hydromorfologie en sanering.

Thema Erosie

Erosie is een vaak voorkomend probleem in de Vlaamse Ardennen, ook op de hoger gelegen akkers van de Maarkebeekvallei.

In samenwerking met de provincie Oost-Vlaanderen, ALBON, het departement Landbouw en Visserij en

VLM organiseerde het bekkensecretariaat op 20 januari een informatieavond over het nieuwe aangescherpte erosiebeleid. Het ongenoegen en de ongerustheid bij de landbouwers over de praktische uitvoerbaarheid van de nieuwe erosiemaatregelen bleek er groot te zijn. Daarom vond op 26 maart een bijkomend overleg plaats met de landbouworganisaties, de landbouwadministraties, de gouverneur en de betrokken gedeputeerden.

Naar aanleiding van talrijke opmerkingen vanuit heel Vlaanderen bij het nieuwe erosiebeleid, richtte minister J. Schauvliege een expertgroep Erosie op die het nieuwe erosiebeleid vervroegd evalueerde. Op 30 oktober gaf de Vlaamse Regering principiële goedkeuring aan een bijsturing van de erosieverplichtingen. Lees het [persbericht van minister Schauvliege](#) hierover.

Thema Nitraat-Fosfaat-Pesticiden

Eén van de 4 MAP-meetpunten in het stroomgebied van de Maarkebeek vertoont een stijgende trend. De norm van 50 mg nitraat per liter, wordt er zelfs overschreden. Dergelijke overschrijding kan aanleiding geven tot de aanduiding van een focusgebied. In focusgebieden gelden lagere nitraatresidurempelwaarden en engere uitrijperiodes voor mest, wat een aanzienlijke impact kan hebben op de bedrijfsvoering van landbouwers. Er zal met het CVBB (Coördinatiecentrum Voorlichting en Begeleiding duurzame Bemesting) nagegaan worden wat de mogelijke oorzaak is van de stijgende trend.

Dit voorjaar voerde de VMM in de vallei van de Maarkebeek een extra meetcampagne uit op het voorkomen van pesticiden in oppervlaktewater. Omdat er verschillende overschrijdingen zijn vastgesteld, wordt de campagne in 2016 herhaald. Zo kan nagegaan worden of deze pesticiden stelselmatig overschrijdingen veroorzaken.

Ook fosfaat is een belangrijke knelpuntparameter in het stroomgebied van de Maarkebeek. Overschrijdingen worden al vastgesteld in de bovenloop, onder andere door het effluent van de KWZI Schorisse.

Thema Hydromorfologie

Eind 2014 inventariseerden de gemeente Maarkedal, ANB, VMM, de provincie en het bekkensecretariaat de plaatsen waar kleine inspanningen aan de Nederaalbeek (een zijloop van de Maarkebeek) voor een merkelijke verbetering van de ecologische kwaliteit kunnen zorgen. ANB zal de provincie de locaties bezorgen waar een betere habitat kan gecreëerd worden voor kwetsbare vissoorten zoals rivierdonderpad.

Thema Sanering

In het stroomgebied van de Maarkebeek zijn nog heel wat groene clusters “collectief te optimaliseren buitengebied” te saneren. Momenteel worden twee rioleringsprojecten uitgevoerd waardoor een verdere kwaliteitsverbetering van het stroomgebied van de Maarkebeek wordt ingezet: de verbindingsriolering N60 naar Schorisse (N457) en het project verbindingsriolering Savooistraat – Louise-Marie afwaarts.

[↑ top](#)

4. Signaalgebieden: vervolgtrajecten reeks 2 vastgelegd en reeks 3 in voorbereiding

Signaalgebieden zijn nog niet ontwikkelde gebieden waar een tegenstrijdigheid kan bestaan tussen de geldende bestemmingsvoorschriften en de belangen van het watersysteem. Doorgaans gaat het om gronden die in de jaren '70 een harde bestemming kregen, maar nog niet ontwikkeld werden.

In 2014 keurde de Vlaamse Regering een eerste reeks signaalgebieden goed. Drie ervan liggen in het Bovenscheldebekken: het gebied Etikhove - Nederaalbeek in Maarkedal, het gebied Schapendries en Nonnemolen in Oudenaarde en het gebied ter hoogte van de Zwalmolen in Zwalm.

Voor het signaalgebied ‘Schapendries en Nonnemolen’ in Oudenaarde was er aanvankelijk onduidelijkheid over de initiatiefnemer. Dit werd opgelost door het gebied te integreren in het nieuwe planproces voor de Maarkebeekvallei. De provincie Oost-Vlaanderen zal het planproces trekken, als onderdeel van het project *Groene Sporen*, een samenwerkingsverband met de provincie West-

Vlaanderen.

Op 8 mei 2015 keurde de Vlaamse Regering een tweede reeks signaalgebieden goed. Zeven ervan liggen in het Bovenscheldebekken. Het gaat om signaalgebieden op het grondgebied van de gemeente Brakel. Voor 3 gebieden kreeg de gouverneur de opdracht de initiatiefnemer en het instrument voor het vervolgtraject verder uit te klaren: Sint-Pieterswijk, Kerkmeers en De Coenestraat in Brakel. Voor de overige 4 signaalgebieden is er een akkoord over de beleidsopties en het vervolgtraject. Voor Rijtmeersen volstaan de voorwaarden van de watertoets. Voor het woonuitbreidingsgebied 'Breeveld' wordt een nieuw RUP opgemaakt door de gemeente. Voor de signaalgebieden 'woonuitbreidingsgebied Kouterbeek – Molenhoek' en 'Zegelsem – Perlinckbeek' zal de gemeente in uitvoering van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS) een RUP opmaken.

In 2014 – 2015 toetste het bekkensecretariaat een derde reeks signaalgebieden. Op 1 december 2015 keurde de algemene bekkenvergadering de startbeslissingen voor 6 signaalgebieden goed:

Sportterrein Rollegem
Kluisbergen, Ruin
Kluisbergen, Molenbeek WUG
Ronse Fiertel
Savooistraat/Drieborrebeek (Ronse)
Stuivenberg, Kleinmeers, Grootmeers (Zingem)

Meer informatie over de signaalgebieden vindt u op www.signaalgebieden.be.

↑ top

5. In de kijker

Grensoverschrijdend overleg nieuw leven ingeblazen

Water kent geen grenzen. Daarom is ook overleg nodig over de grenzen heen en organiseerden de bekkensecretariaten van het Bovenschelde-, het Dender- en het Leiebekken op 17 september 2015 een overleg samen met de Franse (SAGE) en de Waalse bekkens (Contrats de Rivière).

Het overleg legde de nadruk op wederzijdse uitwisseling van algemene informatie, de lopende projecten en geplande acties met een grensoverschrijdend karakter en impact. Het grensoverschrijdend overleg werd unaniem als nuttig ervaren en zal de komende jaren verder gezet worden via 2 overlegmomenten per jaar.

Hoog water zonder kater

Om de waterveiligheid in Vlaanderen te verhogen, moeten we zowel inzetten op maatregelen die ons beschermen tegen overstromingen, op maatregelen die de schade beperken als op maatregelen die ervoor zorgen dat we voorbereid zijn als een overstroming zich voordoet. Een waterveiligheid die bestaat uit meerdere

lagen – protectie, preventie én paraatheid - kan de risico's het sterkst terugdringen. Cruciaal hierbij is dat iedereen zijn verantwoordelijkheid opneemt. Waterbeheerders, crisis- en hulpdiensten, de bouw- en verzekeringssector, maar ook burgers kunnen en moeten actie ondernemen om de overstromingsrisico's te beperken.

Hoe lokale besturen hieraan kunnen meewerken, kwam aan bod op het CIW-symposium over meerlaagse waterveiligheid van 16 november 2015. Op dat symposium werd een filmpje *hoog water zonder kater* gelanceerd.

[Bekijk het filmpje of lees de uitleg](#) op de website van de CIW. U vindt er ook [de presentaties van het symposium](#) terug.

↑ top

Bekkensecretariaat Bovenscheldebekken

p/a Waterwegen en Zeekanaal NV

Guldensporenpark 105

9820 Merelbeke

Tel. 09 292 11 67

secretariaat.bovenscheldebekken@wenz.be

» www.bovenscheldebekken.be